

עיקרי תכנית למימון מרכזי מצוינות למחקר בתחום סוכרת מסוג 1 בשיתוף JDRF העולמי והקרן הלאומית למדע

לקראת מחזור ההגשות הקרוב*

מועד ההגשה לתכנית יהיה במהלך נובמבר 2019
האתר ייפתח להגשות במהלך ספטמבר 2019

על מועדי ההרשמה וההגשה המדויקים תבוא הודעה בנפרד

* הנחיות מפורטות להגשת הבקשה יפורסמו עם פתיחת האתר להגשות

1. מידע כללי

1.1. מבוא

1.1.1. התכנית נועדה לחזק את המחקר הבסיסי והקליני בישראל בתחום של מחלת הסוכרת מסוג 1 (type 1 diabetes), או בשמה הקודם, סוכרת נעורים) כדי להגיע לתובנות לגבי התפתחות המחלה ולפיתוח גישות חדשות למניעה, טיפול וריפוי. התכנית תממן הקמה של מרכזי מצוינות בהם יבוצעו מחקרים בשיתוף פעולה בין מספר חוקרים, ותעודד מדענים ורופאים נוספים להשתלב במחקר של סוכרת מסוג 1.

1.1.2. התכנית מופעלת הודות להסכם לשיתוף פעולה בין ה-JDRF העולמי והקרן הלאומית למדע.

1.1.3. בהשוואה לתכניות הקרן האחרות, נועדה תכנית זו לתמוך במחקרים בהיקף רחב במיוחד שיאפשר שימוש בגישות מחקריות ובכלי מחקר מגוונים וייחודיים.

1.1.4. מרכזי המצוינות יתמקדו במאמצים להגיע לריפוי סוכרת מסוג 1 באמצעות מחקר חדשני בשיתוף פעולה בין מספר קבוצות. כוונת מחקר אפשריים עשויים לכלול העמקת ההבנה של הגורמים למחלה, פיתוח גישות למניעת המחלה, פיתוח טיפולים המעודדים רגנרציה של תאי ביתא, פיתוח תרפיה תאית או טיפולים אימוניים, אפיון סמנים ביולוגיים חדשים של המחלה, ואף פיתוח של טכנולוגיות חדשות, למשל לשיפור האיזון של רמת הגלוקוז בדם.

1.1.5. תכנית המחקר של מרכז מצוינות חייבת להתאים למטרות התכנית ולסדרי העדיפויות של JDRF כמתואר כאן: <http://grantcenter.jdrf.org/information-for-applicants/research-priority-areas>

1.1.6. התכנית נועדה למחקרים המתמקדים בסוכרת מסוג 1 בבני אדם. מחקרים בחיות מודל או בשורות תאים אפשריים, אך יבחנו לאור הרלבנטיות שלהם לסוכרת מסוג 1.

1.2. כל מרכז מצוינות יכלול:

1.2.1. בין 3 ל-5 חוקרים ראשיים, ממוסד אחד או ממספר מוסדות מחקר וארגוני בריאות, שיעבדו בשיתוף פעולה קרוב

1.2.2. מוביל תכנית שיהיה חוקר מנוסה בתחום. מוביל המרכז יישא באחריות הכוללת לניהולו וכן יכוון את שיתוף הפעולה בין הקבוצות במרכז

1.2.3. תכנית מחקר שממוקדת בנושא מרכזי הקשור לסוכרת מסוג 1, מצריכה שיתוף פעולה של כל חברי המרכז, ויש לה אופק תרגומי

1.2.4. תכנית הכשרה מחקרית למדענים או רופאים צעירים שיהיו מעורבים במחקר

1.3. אמות מידה להערכת הצעת המחקר – הצעות למרכזי מצוינות תיבדקנה לפי:

1.3.1. רלבנטיות: האם הבקשה מתייחסת לשאלת יסוד או אתגר מרכזי בסוכרת מסוג 1?

1.3.2. מצוינות מדעית: האם הגישה המוצעת הינה מקורית וניתנת לביצוע?

1.3.3. פוטנציאל יישומי: האם תכנית המחקר המוצעת צפויה לקדם את התחום לקראת טיפולים חדשים לסוכרת מסוג 1? מה ההשפעה הצפויה בטווח הארוך על חייהם של חולים בסוכרת מסוג 1?

1.3.4. שיתופי פעולה: האם מרכז המצוינות נבנה סביב נושא מרכזי שנתמך על ידי הפעילות של כל השותפים? האם לחוקרים השותפים יש תכניות ברורות לעבודה משותפת?

1.3.5. מנהיגות: האם מנהל המרכז מסוגל להוביל את הקבוצות השותפות? האם הוא מתעתד להקדיש את הזמן והמשאבים הנחוצים לניהול תכנית המחקר?

1.3.6. הכשרה: האם המרכז יאפשר ויעודד הכשרה מחקרית של מדענים ורופאים צעירים, ובמיוחד מתמחים או מומחים באנדוקרינולוגיה של הילד?

1.3.7. תכניות לטווח ארוך: האם קיימת תכנית משכנעת להמשך פעולה של המרכז מעבר לתקופת המימון?

1.3.8. תקציב: האם התקציב הנדרש תואם את התכנית?

הערכת הצעת המחקר תיעשה על-פי שיפוט של ועדה מקצועית משותפת לקרן הלאומית למדע ול-JDRF. בקשות עלולות להיפסל על הסף מנימוקים מדעיים או אדמיניסטרטיביים או על בסיס של חוסר התאמה לתכנית.

JDRF עשוי לשקול מימון עצמאי של הצעות מחקר שיקבלו דירוג גבוה אך לא יזכו למימון במסגרת התכנית, במידה שהחוקרים המגישים יהיו מעוניינים בכך.

לתשומת לבכם: יכולת כל החוקר/ים המגישים להוביל את המחקר המוצע באופן עצמאי הינה חלק בלתי נפרד משיקולי הוועדות המקצועיות. בסמכותה של הוועדה לדחות בקשה המוגשת על-ידי חוקר/ים שאינם עומד/ים לדעתה במבחן קריטריון זה. יכולת הובלת המחקר באה לידי ביטוי בין השאר בקיומם של פרסומים מדעיים הנוגעים לנושא, כמחבר יחיד או כמחבר עיקרי.

הערה; בחירת הבקשות הזוכות היא על בסיס תחרותי ומצויינת מדעית, גיל- מין והשתייכות המוסדית של החוקר אינם מהווים קריטריון להערכת הצעת המחקר

2. זכאות להגשת בקשות

2.1. זכאות מוסדית

מוסדות המוכרים על-ידי הקרן הלאומית למדע כזכאים להגשת בקשות ובכללם:

- 2.1.1. מוסדות להשכלה גבוהה בישראל, המוכרים על-ידי המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) או מתוקצבים על-ידי ות"ת
- 2.1.2. בתי-חולים ו/או מחלקות בבתי-חולים בישראל, המסונפים למוסד להשכלה גבוהה
- 2.1.3. מוסדות ישראלים למחקר מדעי (או מוסדות ישראלים שבהם יחידת מחקר מדעית בעלת אופי בסיסי), שאושרו על-ידי הקרן הלאומית למדע להגשת בקשות למענקים על-ידי חוקריהם, אשר:
 - 2.1.3.1. מעסיקים סגל אקדמי קבוע המורכב מאנשי מדע, העורכים מחקר בעל אופי בסיסי, המפרסמים את תוצאות מחקריהם, שנעשו במסגרת עבודתם במוסד המחקר
 - 2.1.3.2. באפשרותם לספק את התשתית הנחוצה (ציוד וכ"א) לביצוע המחקרים
 - 2.1.3.3. עומדים בסטנדרטים המקובלים בכל הנוגע לביצוע המחקר, תוך הקפדה על כללי מינהל תקין, ועל נוהלי הבטיחות והאתיקה
 - 2.1.3.4. ביכולתם להציג דו"חות כספיים רשמיים ומבוקרים על פי חוק
- 2.1.4. על מוסדות העומדים בתנאים הנ"ל, שחוקריהם לא הגישו עד כה בקשות לקרן ו/או לא קיבלו אישור כמוסד מוכר בקרן, לקבל את אישור מועצת הקרן כתנאי להגשת בקשות על-ידי חוקריהם.
- 2.1.5. על מוסדות אלה להעביר לקרן אישורים ותימוכין לני"ל שיכללו בין השאר:
 - 2.1.5.1. אישור רשמי על סטטוס המוסד
 - 2.1.5.2. דו"ח קצר על מבנה המוסד ועבודתו (כולל פרטים על חברי הגופים הפנימיים השונים כגון: מועצה מדעית, מועצת המנהלים וכד')
 - 2.1.5.3. פרטים על צוות המוסד ובעיקר פרטים על הסגל האקדמי הקבוע (רשימה של אנשי הסגל והיקפי המשרה שלהם, קורות חיים וכד')
 - 2.1.5.4. רקע על המוסד ומהות המחקר הנערך בו
 - 2.1.5.5. תקציב המוסד ותקציב המחקר במוסד (יש לצרף דו"חות כספיים רשמיים ומבוקרים)
 - 2.1.5.6. דו"ח על העבודה המדעית בעלת אופי בסיסי הנערכת במוסד ופרסומים כתוצאה מעבודה מדעית זו
 - 2.1.5.7. מידע זה ישמש אך ורק לצורך החלטה של מועצת הקרן לגבי זכאות הגשת בקשות למענקים
- 2.1.6. על מוסדות שקיבלו את אישור הקרן להגשת בקשות למענקים, לעדכן את הפרטים הנ"ל אם חל בהם שינוי מהותי.
- 2.1.7. לא ניתן לממן בקשות המוגשות על-ידי חוקרים מאגפי מחקר בחברות תעשייתיות מסחריות.

2.2. זכאות אישית

- 2.2.1. **רשאים להגיש בקשות** חוקרים בארץ בעלי תואר PhD או MD המועסקים לפחות ב- 50% משרה במוסד המאושר להגשות לקרן (ר' סעיף 1.3.1) שיש להם הרשאה, יכולת

והאמצעים הנחוצים להוביל מחקר מדעי באופן עצמאי לאורך כל תקופת המענק. נכללים בקטגוריה זו:

2.2.1.1. חברים בסגל האקדמי הבכיר במוסדות להשכלה גבוהה, או חוקרים שיהיו בעלי מינוי אקדמי כני"ל בשנה האקדמית הקרובה ובמשך כל תקופת המחקר.

2.2.1.2. חוקרים ממוסדות שאינם מוסדות להשכלה גבוהה (ר' סעיף 2.1) אשר להם מינוי קבוע במוסד או חוקרים שיהיו בעלי מינוי כזה בשנה האקדמית הקרובה ובמשך כל תקופת המחקר.

2.3. במקרים חריגים לגבי סעיף 2, על המוסד להגיש לקרן פניה מנומקת בבקשה לקבלת אישור מיוחד. פניות יש לשלוח אל: israkeren@isf.org.il

3. כללי יסוד

3.1. בהגשת הצעת המחקר מקבל החוקר על עצמו את הנחיות הקרן ודרכי שיפוטה.

3.2. המענק יינתן למחקר שיתבצע בארץ ובתיאום עם רשות המחקר/המוסד בו מועסק/ים החוקר/ים. אין לצרף לבקשה חוקר מחו"ל.

3.3. המענקים ניתנים לתקופה של עד שלוש שנים.

3.4. החוקר/ים מתחייב/ים להשיג את כל האישורים הנדרשים לביצוע המחקר ולהמציאם לקרן על פי בקשתה בכל עת.

3.5. לא יופעל מענק חדש של חוקר שלא השלים את התחייבויותיו המדעיות לגבי מענק פעיל קודם באחד ממסלולי הקרן.

3.6. חוקר המגיש בקשות אחרות שעוסקות באותו תחום דעת כללי, חובה עליו לדווח על כך לקרן, לפרט ולהבהיר בקובץ המתאים את ההבדלים המהותיים בין הבקשה המוגשת לבין הבקשות האחרות. על ההבדלים בין הבקשות להיות ברורים. בקשה שתימצא דומה למחקר שמומן או לבקשה שהוגשה - תיחדה.

3.7. לקרן אין ענין ועמדה בכל הקשור לקניין רוחני ולתמלוגים הנובעים מתוצרי המחקרים הממומנים.

3.8. החוקרים המגישים:

3.8.1. חוקר יכול להופיע בבקשה כחוקר ראשי בלבד.

3.8.2. בקשה למענק מחקר תכלול שלושה עד חמישה חוקרים ראשיים לכל היותר.

3.8.3. לאחר המועד האחרון להגשה לא ניתן לצרף חוקר נוסף או להסיר חוקר.

3.8.4. אם לאחר ההגשה לקרן, לא יוכל חוקר, מסיבה כלשהי (עזיבת הארץ, פרישה וכד'), להיות שותף במחקר המוצע, יש לעדכן את הקרן מיידי.

3.8.5. החוקר/ים הראשי/ים מוחזק/ים על-ידי הקרן כאחראי/ים על הבקשה למענק מחקר.

3.8.6. הבקשה נשפטת על פי המתכונת שהוגשה לקרן; לכן, מימונה מותנה בכך שלא נעשה בה שינוי כלשהו לאחר אישור המימון. מסיבה זו:

3.8.7. המענק ניתן לחוקר/ים המגישי/ים, רשום על שמו/שמים ומחייב את שיתופו/ם במשך כל תקופת המימון. לפיכך, לא ניתן לשנות את סטטוס החוקרים במענק, להקפיא את המענק או להעבירו לחוקר אחר מסיבה כלשהי (שבתון או חל"ת של יותר ממחצית תקופת המענק, עזיבת המוסד או המערכת האקדמית מרצון או שלא מרצון, פרישה, השעיה, פטירה וכד').

3.8.7.1. פרישה של אחד החוקרים המגישים מן המחקר, מכל סיבה שהיא, תביא להפסקת המימון ולסגירת המענק.

3.8.7.2. חוקר העובר למוסד אחר זכאי להעביר את המענק למוסד החדש (כולל ציוד ייעודי), ובלבד שמוסד זה נמצא ברשימת המוסדות שחוקריו זכאים להגיש בקשות לקרן.

3.8.7.3. חוקר ראשי לשהות בשבתון/חל"ת עד למחצית מתקופת המענק. חוקר היוצא לשבתון/חל"ת חייב לידע את הקרן על תאריכי היציאה והחזרה, ולאשר שיוכל לנהל את המחקר גם בתקופת העדרו. אם מסיבה כלשהי לא יוכל לנהל את המחקר בתקופה זו, עליו למנות ממלא מקום ולקבל את אישור הקרן על כך. הארכת השבתון/חל"ת מעבר לתקופה זו תביא לסגירת המענק.

- 3.9. **בקשה חוזרת** – ניתן להגיש בקשה שנדחתה על-ידי הקרן פעם אחת נוספת (בכל מסלול שייבחר), אלא אם במכתב הדחייה צוין אחרת.
- 3.10. בקשות עם השלכות יישומיות תתקבלנה רק אם הן בשלב הבסיסי של המחקר, אך לא בשלב הפיתוח. ניתן לכלול בקשות בעלות אופי תרגומי (מחקר מדעי המהווה המשך למחקר הבסיסי, והמאופיין בהיותו מונע על-ידי כוונה להגדיל את הסבירות ליישום הידע שנרכש במהלך המחקר הבסיסי).
- 3.11. תתקבלנה הצעות מחקר קליניות באופיין בתנאי שהן מובילות להבנה מנגנונית. התכנית אינה מיועדת למימון מחקרים קליניים כגון בדיקת יעילות של תרופות או טיפולים חדשים.
- 3.12. אין להגיש בקשות לאיסוף נתונים ודוגמאות בלבד (כגון: מימון סקרים או הקמת נתונים, מאגרי דם ורקמות).
- 3.13. במחקרים הממומנים על-ידי הקרן והכוללים הקמת מאגר נתונים כפועל יוצא של מטרות המחקר, **על החוקר להעמיד מאגר נתונים זה לרשות הקהילה המדעית**, וליידע את הקרן היכן ניתן למצוא נתונים אלה (פרטים שיכללו בדו"ח המדעי הסופי).
- 3.14. הקרן שומרת לעצמה זכות להביא בחשבון בהחלטותיה גם מימון שניתן מקרנות אחרות בנושא תכנית המחקר.

4. **תקציב מרכז המצוינות**

- 4.1. הסכום המירבי לבקשה הוא עד \$500,000 לשנה למרכז מצוינות. בסכום זה ניתן לכלול בקשת לרכישת ציוד עד \$34,000 שנחיצותה תישקל על ידי הועדה המקצועית.
- 4.2. **אין לכלול בתקציב הצעת המחקר מימון עבור הסעיפים האלה:**
- 4.2.1. תשלום משכורת לחוקרים מגישי הבקשה.
- 4.2.2. תשלום שכר כלשהו לחבר סגל שיש לו מינוי אקדמי במוסד מוכר כלשהוא או לחוקר הרשאי להגיש בקשה, לאחד ממסלולי הקרן (אחריות החוקר ורשות המחקר לוודא כי המועסקים במסגרת המענק אינם זכאים להגיש בקשות לקרן באמצעות מוסדות אחרים).
- 4.2.3. אש"ל ונסיעות בארץ או בחו"ל, אלא במקרים חריגים שבהם הנסיעה חיונית לביצוע המחקר או שנשוא המחקר נמצא בחו"ל; ניתן לכלול הוצאה של עד 6,000 ₪ לשנה למענק לכיסוי נסיעות של תלמידי מחקר לתארים גבוהים ומשתלמים בתר-דוקטורים, העובדים בפרויקט וממומנים מתקציב המענק, לצורך השתתפותם בכינוסים או השתלמויות מדעיות בנושא הקשור במישרין למחקר הממומן על-ידי הקרן, זאת במטרה לאפשר יצירת קשרים עתידיים לצורך התפתחותם האקדמית. אין לכלול בסעיף זה נסיעות לצורך רכישת מיומנות/הכשרה טריוויאלית. החוקרים או אנשי צוות מחקר אחרים אינם רשאים לכלול הוצאות נסיעות/השתתפותם בכנסים ו/או השתלמויות.
- 4.2.4. הוצאות אירוח כלשהן.
- 4.2.5. שכר או תשלום אחר לאורחים מחו"ל, לרבות הוצאות נסיעה ושהייה בישראל.
- 4.2.6. עבודות עריכה, תרגום, הכנה ופרסום של ספרים ומונוגרפיות, שבתון, השתלמויות, סמינריונים, הכנת מאגרי מידע וביצוע סקרים גרידא. אולם ניתן לבקש מימון עבור חפירות או הכנת מאגרי מידע הנערכים להשגת יעדי מחקר מוגדרים; במקרים אלו יש לפרט את צרכי המחקר. בקשות אלה תידונה לפי הכללים והקריטריונים המקובלים בקרן.
- 4.2.7. הוצאות עבור תשתית מבנית.
- 4.2.8. העמסת עלויות מחסן שיעלו על 7% מערך הרכישה.
- 4.3. סכום המענק מאושר מתוך ראיית צרכי המחקר בתקופת המענק כולה, אולם ההקצבה המאושרת מחולקת למנות שנתיות שוות על בסיס שקלי.
- 4.4. מובהר בזאת כי כל פריט ציוד, לרבות מחשבים וציוד מחשוב, הנרכש מכספי המענק אינו רכושו האישי של החוקר.
- 4.5. הקרן רשאית להקטין את ההקצבה או להפסיק את תמיכתה במחקר במקרה שיופר אחד מן הסעיפים הנ"ל.
- 4.6. כל חריגה מסעיפים אלו טעונה את אישור הקרן בכתב ומראש.

4.7. הקרן עשויה לשלוח את הבקשה (או חלקה) לגורמים חיצוניים, שאינם קשורים לתהליך השיפוט, הפונים לקרן כמממנים פוטנציאליים. בכל מקרה, העברת הבקשה כני"ל תעשה כנגד התחייבות הגורם החיצוני לשמור על סודיות המידע.

5. מבנה קובץ תכנית המחקר

לנוחות החוקרים, אנו מפרסמים את מבנה קובץ תכנית המחקר:

מבנה הקובץ של תכנית המחקר:

(1) **הטקסט של תכנית המחקר (Research program):** (מומלץ עד 10 עמודי A4), ברווח 1.5 בין השורות. נא להקפיד על שוליים של 2 ס"מ לפחות, כדי שלא ייקטעו באמצע או ייחתכו בעת המרת הבקשה ל-PDF. יש להקפיד על פונט בגודל ובסגנון קריא (Times New Roman או Arial בגודל 11 לפחות), להקליד את החומר ברציפות ולהימנע ממרווחים גדולים בין פרקי ההצעה השונים. **יש להגיה בקפדנות את כל הטקסט (ניסוח ואיות).** התכנית תכלול את הסעיפים שלהלן:

- (a) רקע מדעי – **Scientific background** – כולל סקירה על מצב המחקר בנושא המוצע.
- (b) מטרת המחקר וחשיבותו - **Research objectives & expected significance**.
- (c) תיאור מפורט של המחקר המוצע - **Detailed description of the proposed research** ובו:
 - i. היפותזת העבודה - **working hypothesis** ;
 - ii. תכנית ושיטות עבודה – **Research design & methods** ; בחלק זה יש להתייחס גם לאישורי הרשויות הנדרשים לביצוע המחקר.
 - iii. תוצאות מוקדמות – **Preliminary results**
 - iv. התנאים העומדים לרשות החוקר לביצוע המחקר (פירוט כח אדם ותשתיות – כולל נגישות וזמינות).
 - v. הקרן ממליצה להתייחס בתכנית המחקר לתוצאות (expected results) ומכשלות (pitfalls) צפויות. וכן להצעת אלטרנטיבות לגישות ולשיטות למקרה שהשיטה/הניסוי המוצעים לא יעבדו כצפוי.
- (d) הסבר לגבי התפקיד של כל אחד מהחברים במרכז המצוינות בתכנית המחקר.

(2) **תרשימים (Figures):** (מומלץ עד 5 עמודים מודפסים). יש להקטין ולכלול בעמוד אחד כמה תרשימים, ולהצמיד לכל תרשים את דברי ההסבר שלו. סריקות מסמכים מגדילה מאד את נפח הבקשה, ומומלץ מאד להמעיט בה ככל האפשר. ניתן לשלב את התרשימים בתוך עמודי הטקסט, במקרה זה כדאי להקפיד על שמירת היחסיות בין התרשימים לבין הטקסט ובכל מקרה אין לעבור את מגבלת 15 העמודים.

(3) **ביבליוגרפיה - Bibliography:** עד 5 עמודים מודפסים, לכל היותר (ניתן להדפיסה ברווח 1.0), יש להקפיד על פונט בגודל ובסגנון קריא (ר' לעיל). בכל פרסום יצוינו כותרת המאמר במלואה ומראה המקום המפורט. כמו כן, בכל פרסום יש לציין שמות מלאים של כל מחברי המאמרים (גם אם למחבר מספר מאמרים). בפרסומים הכוללים מספר רב של מחברים, יש לכלול את העקריים שבהם. ניתן לציין בשמו הפרטי של המחבר את האות התחילית בלבד. יש למספר את הפריטים ברשימה הביבליוגרפית. אם הרשימה הביבליוגרפית כוללת מאמרים בשפה העברית, יש להפרידם תחת כותרת באנגלית: Hebrew Publications. בהצעת המחקר עצמה, ההפניה לפריטים בעברית בביבליוגרפיה, תיעשה באנגלית.

בקשות שהיקפן יחרוג מן המסגרת הנ"ל עלולות להיפסל ע"י הקרן או משתתפי תהליך ההערכה והשיפוט

* הנחיות מפורטות להגשת הבקשה יפורסמו עד לפתיחת האתר להגשות

לברורים נא לפנות בכתב בלבד ל: eva@isf.org.il